

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 37.

V Ljubljani, v soboto 15. septembra 1900.

Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od ure 3—6 pop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Slovenski katoliški shod.

Velikansko zmagoslavje je praznovala krščanska misel zadnji teden na II. vseslovenskem katoliškem shodu v beli Ljubljani. Bil je shod takó veličasten in krasán, da se lepšega nadejali nismo. Napolnil je vse še verne Slovence z najboljšo nado za bodočnost; liberalni zmaj se je pa zvijal v besni togoti, ker je čutil, da se mu podira berlog pri neštevilnih množicah krščanske armade.

V ponedeljek ob 5. uri popoldne je po slovesnem, pol ure trajajočem zvonjenju po cerkvah ljubljanskih knezoškof v stolnici zapel pred altarjem: „Veni Sancte Spiritus“ in je z Najsvetejšim blagoslovil navzoče ljudstvo.

Na izredno lepo okrašenem dvorišču Alojzijevisča je bilo potem osnovalno zborovanje. V električni luči se je lesketala v sredi podoba zmagujočega Kristusa, ob straneh pa so obločnice razsvetljevale podobi papeža in cesarja. Generalni vikarij prelat Flis je otvoril zborovanje z navdušenim govorom ob navzočnosti odličnih gostov, sedečih na odru. Obseg njegovega govora je bil: Veselo in ponosno se ozira danes slovenski narod v belo Ljubljano, kamor je poslal najvrlejšje svoje sinove, navdušene za blagor domovine. Pozdravljam navzočega škofa preč. g. Jakoba Trobca, ki je došel na shod iz daljne Amerike, pozdravljam odlične slovanske goste s severa in juga, iz Hrvatske, Češke in Morave, ter mile brate s Štajarskega, Koroškega, Primorja in Istre. V veselju si podajamo roko vsi, ki stojimo na nepremakljivem stalu Kristusovega nauka, na katerem je stoletja stal naš narod. Zavistno in sovražno nas gledajo le tisti, ki so izgubili, kar so jih učile njihove matere. Zbrala nas je bratska ljubezen, da zvestobo prisežemo veri, domovini in cesarju. Od I. slov. kat. shoda sem se je izvršil napredek v narodu po dobri in slabi poti: v krščanski samozavesti po poti do prave luči in resnice, a pri nekaterih tudi po poti, ki drži v močvirje nevere in nemoralnosti. Ako vzamemo vero iz javnega življenja našega naroda, se zastoj trudimo za obstoj in gmotni napredek naroda. Časi so nevarni, zato je katoliški shod potreben. Kakor v naravi, tako vlada tudi v našem narodu sedaj dve sili, centripetalna in centrifugalna sila. Prva hoče privedi ljudi do Boga, središča vse človeške sreče, druga jih hoče odtrgati od Boga in dobiti pretežje. V političnem življenju hočejo imeti prevlado nazori, ki tajé Boga v njegovem lastnem stvarstvu, in hočejo še druge zavleči od jedino pravega središča. Gorje narodu, ako zmaga druga sila! Da se ta nesreča odvrne, smo sklicali ta shod. Zadržale bodo divje zverine, razne človeške strasti, ker bodo tu sklenjene lepe resolucije šle med narod slovenski in mu prižgale solnca svetlo luč. Od Nerona do danes se je bojevalo krščanstvo zoper raznovrstno inteligenco, a sovražne inteligence ni več, krščanstvo pa še vedno stoji. Prihodnost bo naša, katoliška, in naš narod bo stal trdno, ako ne zapusti Boga. Upanje na boljšo bodočnost mi daje vaše navdušenje in luč svetle „Danice“, ki naj z uma svetlim mečem sveti narodu pri borbi za njegove ideale. Navdušenost in neustrašena požrtvovalnost prineseta

zmago. V to pomozi Bog, v čigar imenu otvarjam II. slov. katol. shod. (Burno pritrdjevanje.)

Prekrasno je pozdravil potem shod voditelj kat. narodne stranke na Moravskem, odvetnik dr. Hurban, rekoč: Prihajam z Morave, z groba sv. Metoda. Prinašam vam pozdrave od cele slovanske in katoliške Morave. Radi smo prišli. Sto milj dolga pot nam ni bila predolga, ker nas je vodila bratska ljubezen, vez iste vere in krvi. Vi ste naši, mi smo vaši! Mi z Vami čutimo, bratje smo! (Velikansko navdušenje.) Žal, da je vmes zasajen klin narodnih in verskih neprijateljev, klin liberalizma. Nepremagljiva moč v Avstriji bi bili Slovani, ako se složimo. V Slovanstvu je velika kulturna moč, a razvije se ta moč, ako dobi versko podlago. Vera Ciril-Metodijeva je v nas zasadila kulturo in tej veri in tej kulturi hočemo ostati zvesti. Ne smemo pustiti, da bi se širil kultus liberalizma; ta odganja od Boga od idealov, brez katerih ni svobode za narod. Narodnost sama nas ne reši. Spojimo srca svoja! Podajam vam, ne roko, ampak srce naše in prosim vas, da nam daste svoje srce. Združena srca bodo ob plamenu svetih idealov pričakovala dan lepše bodočnosti. Vsegamogočni naj blagoslovi to zvezo. — Govoru je sledilo nepopisno navdušenje, ploskanje in klicanje: „Živio!“ Govornika so umeli tudi Slovenci, ki se niso nikoli učili češčine.

Državni poslanec svetnik Vencajz je podal obširno poročilo o delovanju pripravljalnega odbora. Spominjal se je móž, ki so sodelovali na I. slov. kat. shodu, in članov tačas postavljenega izvršujočega odseka. Vspéh prvega kat. shoda je, da se je od takrat osnovalo 15 političnih društev, 80 Raifeisenovih posojilnic in 45 kmetijskih, gospodarskih in drugih društev. Z nečuvno besnostjo pobija liberalizem ta društva, bije po osehah, ki pri njih delujejo, in hoče ovirati vsak napredek. A le potom združenja je mogoče rešiti kmečki, obrtni in delavski stan. Liberalizem pa, ki se hoče vgnezditi tudi v slovenskih pokrajinah, tega noče priznati in poskuša stanovsko organizacijo med Slovenci udušiti ter dobron izpodbiti, koje je visoki zakonodajalec, presvetli cesar, po zakonu z dne 9. aprila 1873 svojim podložnim podelil. Prav v tem smislu blagodejno postopa tudi visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo in zato je naša dolžnost, javno hvalo izreči. Ti ugodni uspehi pa bódejo naš deželni liberalizem tako v oči, da jih napada prav po premišljeno določenem načrtu. Po znani prislovi: „Udari pastirja in razprši se čeda“, veljajo napadi v prvi vrsti naši duhovščini in na to leté strele liberalne jeze. Poleg duhovščine sta pa katoliška cerkev in vera, v kateri se liberalizem silno zaganja po Voltaire-ovem nauku za časa francoske revolucije, ki je učil: Trosite laži zoper katoliško cerkev, — nekaj bo že obviselo! In v resnici, kje na celem svetu so nasprotniki tako peklensko divjali in rjuli proti sv. kat. veri in proti njenim služabnikom, kakor pri nas? — Kje je škofova avtoriteta tako izpostavljena javnemu sramočenju, kakor v Ljubljani? (Ogorčenje, klici: Žalostno!) Tudi drugod se pojavi kak izbruh sovraštva do škofov; pri nas je pa zadnja leta to navadno in vedno na dnevnem redu. Tako ostudno se menda še v nobenem jeziku ni pisalo zoper cerkev, in kar je

ž njo v zvezi, kakor se to prav zdaj pri nas godi. Zdivjano liberalno časopisje napada sveto katoliško cerkev in vero na tako lisjaški, zaviti način, da je mogoče zapeljati tudi vernega Slovence. Samo ob sebi se poda zaključek, da je vsled tega Slovincem vera v nevarnosti; in ker je pri nas spojena vera z narodnostjo tako tesno, da druga drugo podpira, in je ena od druge odvisna, tako se mora dosledno sklepati, da sta Slovincem vera in narodnost v nevarnosti. Vse nasprotno zavijanje in tolmačenje verskih in narodnih načel in dolžnostij, ki se trosijo po svetu, je le pesek v oči javnosti. To nevarnost je treba odvrniti in v to vse sile napeti ter vse dobre moči v narodu zbrati in na delo poslati. Drugi slovenski katoliški shod naj se tega dela loti in ga izvrši, to je njegova visoka naloga! (Živahno odobravanje.)

Razložil je poročevalec, kako je deloval pripravljalni odbor in v 40. sejah izvršil delo v odsekih. Resolucije so se razposlale po Slovenskem, da so jih tudi drugi proučili, presodili in naznanili svoje mnenje. Izdal se je oklic na shod, katerega sta pozdravila „Slov. Narod“ in „Soča“ z grdimi napadi. Naš pripravljalni odbor je na hrvatskem katoliškem shodu zastopal drž. poslanec Povše. Na prošnjo pokrovitelja našemu shodu knezoškofa dr. Jegliča so sv. oče podelili za shod apostolski blagoslov, ki daje našemu podjetju sveto podlago in nas vspodbuja na resno in vstrajno delo za vero in narod.

Izrekla se je pripravljalnemu odboru in posebej še poslancu Vencajzu za njegovo požrtvovalno delo lepa zahvala in nato so se izvolili predsedniki shoda in funkcijarji za delo v odsekih. Prvim predsednikom shoda je bil izvoljen g. dr. Ivan Šusteršič. Prečitale so se prve brzojavke, ki so došle: od škofov Nakiča in Mavroviča, od čazmanskega kapiteljna, barona Dipaulija, grofa Choteka, dr. Sedlačka, češke kršč. soc. organizacije, dr. Brestjenskega, dr. Cepeliča, Spinčica, dr. Papratoviča in od mnogih drugih slavnih móž, društev in občinskih zastopstev.

Oglasil se je nato k besedi vsučiliški profesor dr. Tumpach in je rekel: Prišel sem iz zlate Prage v slovansko Ljubljano v imenu in po naročilu našega praškega nadškofa barona dr. Skrbenskega in izražam željo, da bi Bog blagoslovil z največjim uspehom ta shod. Čehi in Slovenci smo spojeni po krvi in veri. Oboje je od Boga. Kar je Bog združil, nihče razdružiti ne more. Daj Bog, da bi vladala med vami in nami ljubezen do katoliške cerkve. Bog blagoslovi pričeto delo v blagor dobrega slovenskega naroda! (Živio!)

Nadučitelj Kadlčak je sporočil zborovalcem pozdrav moravskega katoliškega učiteljstva in katoliške žurnalistike češke, kar je poslušalce vidno razveselilo. (Živahno ploskanje.)

V imenu preč. škofa dr. Mahniča, ki je bil zadržan priti na shod, je prinesel pozdrave dr. Oršič, kanonik s Krka. Davno sem že želel, je rekel govornik, priti v belo Ljubljano, metropolo slovenskega naroda. Naš škof osebno tu ni navzoč, pač pa z dušo in srcem, pošilja vam pozdrav in blagoslov. Pozdrav vam pa donašam tudi od našega naroda s Kvarnerov. Vaš in naš narod sta hodila isto pot, trnjevo pot, upajmo,

da obema pride dan vstajanja pod geslom „Vse za vero, dom, cesarja!“

Na zadnje je v slovenskem jeziku pozdravil še bivši državni poslanec dr. Stojan in izrazil čuvstva iskrene bratovske ljubezni, ki vlada med narodom češkim in slovenskim.

V torek je imel slovesno sv. mašo v napolnjeni stolni cerkvi naš rojak preč. škof Jakob Trobec iz Amerike. Po sv. maši se je pričelo delo v odsekih.

Odsek za krščansko življenje je zboroval v knjižnici bogoslovnega semenišča. Poročal je dr. Fr. Ušeničnik.

Označil je dr. Ušeničnik znak naše dobe, namreč upor zoper Kristusa kralja. Tega večnega kralja zapovedij nihče brez kazni kršiti ne more. Hudobni ljudje se kazni bojé in zato tajé pekel in taje božanstvo Kristovo. Uporniki zoper postavo Kristusovo hočejo dati grehu legalno svobodo. Kristus kralj ukazuje po svojem namestniku rimskem papežu Leonu in po škofih, ki so z njim v zvezi in ki pomagajo vladati cerkev. Škofom pomagajo mašniki reševati nemrljive duše. Uporniki zoper Kristusa hijejo srdit boj zoper tiste, katere je sv. Duh postavil, da vladajo cerkev božjo, in zoper njihove pomočnike, mašnike. Tako grdo se ni pisalo o nobenem človeku, kakor pišejo liberalni časniki o duhovnikih; tako se ni obrekoval še noben stan, kakor se obrekuje stan svečeniški. Zoper upor treba odpora. Kot pomočke za odpor proti liberalizmu se nasvetujejo: Krščanska domača vzgoja, Marijine družbe, katoliška bralna in izobraževalna društva, farne knjižnice, škofovi zavodi, molitev, lepo cerkveno petje in brzdanje strastij. — Vsprejeta je bila nato resolucija o krščanskem življenju.

Socijalni odsek je zboroval pod predsedstvom g. Fr. Povšeta na starem strelišču. Poročal je dr. Krek o socijalnih nalogah avtonomnih zastopov. Bičal je birokracijo, ki teži za absolutizmom in omejuje pravo svobodo v razvoju napredka. Ljudstvo je država, zato treba vzgajati ljudstvo, da si snuje dobre zakone. V prvi vrsti naj potrebam ljudstva priskočijo na pomoč avtonomni zastopi, občine in deželni zbori, seveda tudi država, ki pa žal stori premalo. Treba rokodelcem, obrtnikom in trgovcem raznih šol in uvajanja novih obrtov, da bo ljudstvo napredovalo, in gojiti se mora združna misel. Žalostno je, da združna misel toliko napadajo tisti, ki sami še niso ničesar storili. Treba je dalje skrbeti za ljudsko zdravje, za primerna stanovanja, ustanavljati ljudske pisarne in posrebovalnice za delo, skrbeti za pravično plačo delavcem ter za preskrbljenje starih in onemoglih delavcev in njihovih družin. — Debate so se udeležili gg. Stanovnik iz Horjula, Škrjanec iz Zagorja, Zupan iz Št. Petra in Benkovič iz Kamnika. Priporočalo se je osnivanje slovenske trgovske šole. Soglasno se je vsprejela od dr. Kreka priporočana resolucija.

Gosp. Povše je poročal o resoluciji glede kmetijskega vprašanja. Rekel je: Vladar sam je velel vladi, naj izdela načrt zakona za organizacijo kmečkega stanú. Vlada je to storila, toda v državnem zboru so razni poslanci onemogočili ta prepotrební zakon. Dalje je treba primerne varstvene carine za domače kmetijske pridelke, odpraviti znano vinsko klavzulo, omejiti prosti uvoz sadja in sočivja iz Italije, pospeševati izvoz domače živine, zabraniti ponarejanje živil in vina, omejevati živinsko kugo; država naj skrbi za izvoz poljedelskih pridelkov sploh, podraži železnice, zniža tarife, odpravi refakcije, varuje naše kmetijstvo pred močno konkurenco Ogerske; država naj temeljito preustroji trgovino z žitom na borzi ter odpravi spekulativni promet na obroke. Država naj olajša vojaški zakon, da bodo kmetijski sinovi služili le po dve leti, edini sinovi pa bodo oproščeni vojaške službe. Država naj tudi skrbi, da se primernim potom konvertirajo in tekom let znižajo na kmečkih posestvih vknjiženi dolgovi, ter da se ustanove za kmetijski stan zavarovalnice za starost in bolezni. (Odobranje.)

Govorili so potem še: g. župnik Bayer s Koroškega o zboljšanju državnega zakona gledé odškodovanja kmetov, ako jim živina oboli za

kugo, g. Podgore o obveznem združništvu in o škodi, da deželne kmetijske zadruge niso ločene po narodnosti.

G. dr. Žitnik je pojasnjeval resolucijo o zavarovanju, trdeč, da zavarovanje zoper požare bodi vzajemno, obvezno in javno, in da bi bile v ta namen najboljše deželne zavarovalnice, le zavarovanje proti toči in živinskim boleznim naj bi prevzela država. Treba pa tudi zavarovalnic za življenje, za starost, za dote, užitarinjo itd. Predlagana resolucija se je sprejela z dostavkoma gosp. Hladnika, ki se glasita: 1. Dokler se ne osnuje deželna zavarovalnica proti požarom, priporoča se nova „Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani.“ 2.) Priporoča se tudi zavarovalnica za starost, dokler se v ta namen ne ustanovi deželni zavod.

V socijalnem odseku je dr. Schweitzer utemeljeval resolucijo o krščanski usmiljenosti in kazal na veličastne uspehe delovanja katoliške cerkve. Razni redovi, Vincencijeve družbe, ubožni zavodi in vzgajališča dokazujejo, koliko premore krščanska ljubezen. Razprave so se udeležili gg. Mikš, Kosec in predsednik Povše in vsprejela se je predlagana resolucija.

Gospod I. Kregar je govoril o obrtniških zadevah. Zahteval je strogo izkušnjo sposobnosti v vseh obrtih. Ožive naj se samostojne prisilne avtonomne zadruge z deželnimi in državnimi zvezami in ustanove samostojne obrtne zbornice. Za prodajo obrtnih izdelkov naj si zadruge postavijo skladišča za surovine in izdelke. Konfekcije naj se strogo nadzorujejo, krošnjarstvo in potovalna skladišča naj se po možnosti odpravijo, delo po jetnišnicah uredi, izvrševanje več obrtov po enem podjetniku naj se zabrani, dežela naj podpira domače obrte: pečarje, lončarje, lesni obrt, čipkarstvo itd., pouk v ljudskih šolah naj se ozira na domače obrtne razmere, ustanove naj se strokovne šole, uvedejo obrtna sodišča kot obvezna prva instanca v obrtnih stvareh. Država naj varuje domače obrte s primerno carino in s kreditnimi bankami; določi naj se po razmerah maksimalno število vajencev pri enem mojstru, žensko delo naj se omeji, otroško delo odpravi, uvede nedeljski počitek, država naj izda zakone za obrtna stanovanja in delavnice, obrtne zadruge naj določijo najmanjšo plačo v sporazumu z delavskimi pomočniškimi zbori. Pomočniki naj se strokovno izučé v svojem obrtu, na popotovanju naj se jim preskrbe primerna prenočišča, vzbuja naj se jim verska in stanovska zavest. Zadruge naj izdajejo pomočniške knjižice s spričevali in imeni mojstrov ter krajev, kjer so delali. Skrbi pa se naj tudi za versko in strokovno vzgojo vajencev, kateri naj se ne rabijo za hišna dela; snujejo naj se po potrebi rokodelska društva mojstrov, pomočnikov in učencev.

Po kratki debati, katere so se udeležili gospodje Rebek iz Celja, Hladnik in Povše, je bila resolucija, tičoča se obrtnega stanu, sprejeta.

G. Fr. Šubelj je poročal o resoluciji glede trgovskega stanu. Konkurenca med trgovci je prehuda, zaradi tega trpe upniki, pa tudi pošteni trgovski tovariši. Da se odpravi nepoštena konkurenca, naj posredujejo trgovske zbornice. Treba nam trgovskih šol in tečajev za strokovno izobrazbo. Krošnjarstvo naj se omeji. Malim trgovcem naj se pomaga na noge in dovoli ista ugodnost glede tarifov kakor velikim. V vseh večjih mestih naj se napravijo trgovska svetovalstva. Država in dežela naj podpirata trgovske zbornice. Konsumne zadruge naj se ustanavljajo le tam, kjer bi bile revnejšemu ljudstvu v resnično pomoč. Kjer so pošteni slovenski trgovci, konsumnih društev ni treba. Potrebna so pa taka društva v krajih, kjer delodajalci svoje ljudi izkoriščajo. Brez posveta z izkušenimi možmi naj se taka društva sploh ne snujejo. Dotična resolucija se je vsprejela.

Resolucijo o delavskem stanu je utemeljeval g. J. Gostinčar. Rekel je: Država je dolžna z zakoni braniti pošteno delo in je organizovati, da vsakemu delavcu zagotovi njegovemu delu primerno pravično plačo. Otroško delo po tvornicah naj se odpravi, žensko delo primerno omeji, ponočno delo le tam dovoli, kjer se iz tehničnih uzrokov ne more pretrgati,

ženskam pa bodi nočno delo prepovedano, ob nedeljah in praznikih mora vsako delo počivati, počitek trajaj 36 ur; uvede naj se najvišja neprestopna delavna doba, in sicer pri rudo- in premogokopih osemurni delavni čas, pri obrtih, rokodelstvu in trgovstvu deseturna delavna doba. Zakonito naj se delavci varujejo, ki po svoji volji in vesti izvršujejo razne mandate; uvedejo naj se razsodišča iz delavcev in delodajalcev; skrbi naj se za zdrava stanovanja, v to svrhu ustanovljena društva podpiraj država in dežela. Plača bodi primerno urejena; akordno delo naj se odpravi, kjer je nevarno. Strogo naj se nadzorujejo podjetja glede na varnost življenja in zdravja; zato naj se pomnoži obrtno nadzorstvo, obrtnim nadzornikom naj se pridele tudi delavci, katere naj odškoduje država. Za rudo- in premogokope naj se ustanovi stalni rudniški nadzorstveni odbor. Po večjih mestih naj se uvedo brezplačne posrebovalnice za delo. Prepove naj se „truk“.

Oglasi se k besedi g. Urbar, ki želi strogo izvrševanje nedeljskega počitka. Resolucija je bila soglasno vsprejeta. Nato ob 1/25. uri predsednik Povše zaključi zborovanje soc. odseka. (Dalje prihodnjič.)

Kallay in mažarska politika.

Mažari so bili proti okupaciji Bosne, ker so dobro vedeli, da je Bosna slovanska zemlja in da bi se dala težko pridobiti za mažarske osnove. Toda okolnosti so bile l. 1878. jačje, nego mažarsko javno mnenje, in Bosna je bila okupirana. S tem dogodkom so znali Mažari računati ter so gledali, da se pri upravi okupiranih pokrajin pokaže njihov vpliv na celi črti. I to se jim je posrečilo. Prva njihova naloga je bila, da so odstranili vse vplivne Hrvate, ki so pomogli pri prvi organizaciji raznih uradov, pa jih nadomestili s svojimi privrženci. Glavno je seveda bilo, da je dobil v roke upravo Mažar. Kallay je bil zato izvoljeni mož. Kallay pozna precej dobro Balkan in zgodovino balkanskih narodov, posebno Srbsko, o kateri je napisal lepo delo, a pozna tudi dobro jezik hrvatski, kar mu je brez dvoma pomoglo, da se je vzdržal do dandanes na čelu uprave.

V zadnjih 20. letih se je v Bosni mnogo tega spremenilo; ves pravi in navidezni napredek se pripisuje v zasluge samemu Kallayu in le ta je tudi razumel svoje delo in delovanje v delegacijah opravdati. Le nekaj ni bilo po volji Mažarom: prebivalstvo je ostalo slovansko in brez vsakega interesa za mažarsko državo in se je v novejšem času pokazala v Bosni celo neka protivna struja, ki hoče, da bode Bosna hrvatska, kamor tudi spada po zgodovini in prebivalstvu svojem. Velika hrvatska svečanost prigodom predaje zastave pevskemu društvu „Trebeviću“ v Sarajevu je Mažare silno vznemirila, a to nezadovoljstvo je priklopelo do vrhunca, ko so se neki nezadovoljni mohamedanci prišli potožiti na upravo Kallayevu v samo Pešto.

Že poprej so napadali mnogi mažarski listi Kallaya, češ da je njegova politika v Bosni le avstrijska in ne mažarska, po omenjenih dogodkih pa so ga proglasili nesposobnim in svojim osnovam nevarnim politikom. Ko se je pa ves ta hrup in šum zastopnikov mažarskega javnega mnenja polegel, je odgovoril Kallay na napade v brošuri, ki je pred nedavnim izšla v Budimpešti. Naravna je stvar, da se skuša Kallay po mogočnosti opravdati, pa je zato razložil prav natanko posebno odnošaje mohamedanske v Bosni in Hercegovini, dokazovaje, da nimajo prav, če se toliko tožijo, ker uprava stori ravno za mohamedance več, nego za ostale prebivalce. A da pomiri javno mnenje glede političnih odnošajev Bosne in Hercegovine, govori v brošuri seveda le o mažarski državi in o mažarskih državnih interesih na Balkanu.

S takimi izjavami so seveda Mažari zadovoljni, ker vse to godi njihovemu šovinizmu, pri tem pa nikdar ne razmišljajo, je li sploh mogoče, da se zares razširi ta mažarski vpliv na Balkanu. Mi smo prepričani, da v to ne veruje niti sam Kallay, ker predobro pozna svoje zemljake, a nič manje tudi Bosno in Hercego-

vino. Mažarska politika se je pri balkanskih narodih popolnoma kompromitirala, pa že iz tega razloga nima v teh krajih nobene podlage. Mažari so izgubili na Balkanu vsak vpliv od onega časa, ko so zanikali Hrvatom pravo, da so oni pravi posredniki hrvatsko-ogerske države in balkanskih narodov.

Brez Hrvatov je Mažarom zaprta pot na iztok, kajti le Hrvati morejo po svoji sorodnosti in svoji kulturi privabiti balkanske narode v svojo kolo. Vrhutega pa je Hrvatska že po svojem državnem pravu poklicana, da reši na iztoku ne samo za Hrvate same, nego tudi za vso avstro-ogersko državo tako važno vprašanje, kakor je bosensko. Diplomati avstro-ogerski in posebej še mažarski ne pokazujejo niti najmanjše bistroumnosti v svojem diplomatskem delovanju, ko odpravljajo Hrvatsko na stran pri velevažnem vprašanju, kajti slednjič ga vendar ne bodo mogli prezreti, če je bodo hoteli za državo povoljno rešiti. Eno pa je nepobitna stvar, namreč to, da Avstro-Ogerska brez Hrvatske na iztoku ne more imeti v svoji politiki stalnih uspehov in da se usoda Bosne in Hercegovine ne more povoljno rešiti brez Hrvatske.

Politiški pregled.

Novo volitve. Državni zbor je razpuščen. Voliti bode treba nove poslance. Na Kranjskem in Nižje Avstrijskem bodo volitve direktne ter se izvrše že pred 21. decembrom, drugod pa od 3. januarja do srede januarja.

Zarota proti sv. očetu. V vatikanskih krogih je vzbudila veliko vznemirjenje vest, da so zasledili zaroto proti papežu. Iz nekega zaplenjenega pisma je razvidno, da so ameriški anarhisti sklenili umoriti papeža. Policija je o tem obvestila poveljnika vatikanske straže Taglia Ferri. Z ozirom na poročilo o zaroti proti papežu je bila vsem škofom doposlana okrožnica, naj pazijo pri sestavi romarskih vlakov. Angleška policija je naznanila italijanski imena osmih, iz Amerike došlih anarhistov; dva izmed njih sta odpotovala v Italijo.

O vojni v Južni Afriki se poroča, da je Krüger zapustil transvaalska tla in se podal v portugalsko kolonijo Lorenzo Marquez. Ž njim je prišlo tudi več transvaalskih uradnikov. Naslednik Krügerjev bo Šalk Burgher. 28. t. m. se Krüger poda v Evropo za šest mesecev, da bo poskusil pridobiti vlasti za intervencijo.

Domače novice.

Bakljada „Slovenske krščansko-socijalne zveze“, ki se je priredila v torek zvečer v Ljubljani, je imela namen, proslaviti cesarjevo sedemdesetletnico in napraviti poklon ljubljanskemu knezoškofu, pokrovitelju katoliškega shoda. Vse ulice so bile polne ljudstva in bakljada je bila slovesna manifestacija krščanske in domovinske zavesti. Okoli pol devete ure so odkorakala obilno zbrana društva od Starega strelišča po Poljanski cesti, čez sv. Petra most, sv. Petra cesti, cesarja Franca Jožefa cesti in Bleiweisovi cesti pred palačo deželne vlade. Navzoči so bili zastopniki 157. društev, gasilci, železničarji, rudarji, slamninarji, delavci in delavke iz raznih tovarn itd. Vilo se je v zraku 24 lepih zastav in krasno je igrala novomeška godba. Pred palačo dež. vlade je godba zasvirala cesarsko pesem in ljudstvo je odkrite glave pelo z godbo. Podpredsednik „Slov. kršč. soc. zveze“ g. Ivan Kregar se je poklonil v imenu organizovanih slovenskih krščanskih delavskih slojev njegovi vzvišenosti g. deželnemu predsedniku ter izročil izraze udanosti Njegovemu Veličanstvu. G. dež. predsednik se je lepo zahvalil. Navdušeno so krščanske množice klicale cesarju „živio!“ najeti liberalni kužki so pa vmes bevskali „živio Tavčar!“ Na Gradu se je posvetil lep kres in v zrak so švigale rakete. Dalje se je pomikal sprevod po mestu čez Št. Jakobski most pred škofijo. Godci so igrali slovansko himno: „Naprej zastava slave!“ Vse je občudovalo množico lampijonov v slovenskih barvah. Pred dež. vlado kakor tudi pred škofijo so dobro zapeli pevci

„Katolišk. rokodelskega društva“ pod vodstvom g. Sachsa in godba je zagodla nekaj komadov. Ovacija pred škofijo je bila veličastna. Umevno je, da je pred toliko množico navdušenega krščanskega ljudstva trepetala liberalna ljubljanska inteligenca, neumevno je pa, da te inteligence ni bilo sram, pokazati svetu svojih junakov. Za velikanskim lepim sprevodom se je klatila tolpa napojenih pobalinov in tivolskih barab, ki je krulila kakor mladi prašički na gnoju: „živio Tavčar!“ „živio Hribar!“ Osebnost je ta druhal žalila milostnega g. knezoškofa. Policija je bila jako krotka, vendar je bila primorana odvesti nekaj bevškačev in piskačev, ki so nalašč izživali ljudstvo, v „špekamro“. Kako počesčena, da sta se čutila Tavčar in Hribar, ko je omenjena druhal šla potem krulit pred njuna stanovanja, ne vemo. Povemo le to, da je županu Hribarju bilo znano, da pojde po ulicah velik sprevod, in vendar je dal ugasniti že poprej vse obločnice. Tako čedno delo, kot so ga zvršili njegovi junaki, se pač more zvršiti le v temi! Dr. Tavčar pa sedaj veselo oznanuje v „Slov. Narodu“, da so njegovi najeti barabe imeli nasajene na palicah igle, s katerimi so mej sprevodom zbadali duhovne „po tisti strani telesa, ki še pri mašniku ni posvečen“, in da se je čul vsik: „Hudiča, kaj ni nič policajev v Ljubljani, jaz sem že ves opikan!“ — No, ako je tako pobalinstvo všeč dr. Tavčarju, potem je le škoda, da ni deželni odbornik rajši mladi Ivan Tavčar, kateremu še mokra srajčica maha iz preklanih hlačic.

Grenke kapljice za liberalce. Žal nam je, da ne moremo že danes opisati slovenskega katoliškega shoda, kakor bi radi, da smo opustili zaradi pomanjkanja prostora celo opis lepega večera, katerega je priredil gostom „Meščanski klub“ v „Katoliškem domu“ v ponedeljek zvečer, in da ničesar še nismo rekli o impozantnih slavnostnih sejah. Rečemo le, da je ves shod liberalce grozovito grizel v želodcu, najbolj jih je pa peklo, da so shod počastili odlični slovanski gostje s severa in juga, in da so bili na shodu tudi dr. Gregorčič, ki je predsedoval časniškemu odseku, zastopnik zelene Štajarske vitez Berks in zastopnik Istre dr. Laginja, ki je mnogokrat govoril in predsedoval na glavnem shodu. Zadnja dva moža je „Slovenski Narod“ že primerno počesal, ker sta prišla na shod. Kot sredstvo zoper steklino podajemo liberalcem danes nekaj grenkih kapljic iz krasnega govora dr. Laginje. „Nič me ni tako v dušo zbadlo“ — rekel je dr. Laginja — „kakor ona opazka v listu („Slov. Narodu“), da je škoda, da so se zidale cerkve po naših gorah. Ako se napadajo škofoje, ruši se s tem avtoriteta in nikakor to ni prav, a še hujše je, da hoče kdo rušiti cerkve po naših hribih, one cerkve, ki so tolažba naša. Oni naši predniki, ki so zgradili te cerkve, so vedeli boljše kot mi, da nič ne zadovolji človeka, ako ga ne tolaži sveta vera. Ideja ta ne more izginiti. Svetišča na brdih naše domovine nam pričajo, da človek na svetu nima miru, dokler se ne združi z Bogom. Sursum corda! Po trnjevi poti hodi naš narod čedalje više, dokler ne pridemo nad vrh Triglava, kjer zagledamo jasno nebo.“

Zastopniki ljubljanske inteligence pri bakljadi „Slov. kršč. soc. zveze“ so bili mej barabami in napojeno tolpo tudi naslednji po štenjaki. Slišali smo predsednika napredne učiteljske „Zaveze“ Luko Jelenca kričati mej napojeno tolpo. Bil je Luka Jelenec na to tako ponosen, da je v sredo prišel malo v „ročicah“ in z desetaki v mošnjčku na Ferlinčev vrt, kjer je odpiral neprestano usta in ob mnogobrojnih pričah trdil: „Mi smo demonstrirali!“ Čestitamo slovenskemu naprednemu učitelstvu na takem vodji. Ko je pozabavljaj Luka Jelenec na Stiasnega v Radovljici ter proglasil narodno naprednega učitelja za kandidata pete kurije, pričel je ljudi na vrtu sramotiti, na kar je predsednika „Zaveze“ vzdignilo par kmetov ter ga neslo pred vrata. Rešil je dražgoškega Luko naš somišljenik. Na vrtu navzoči so se osebno prepričali o duševnih sposobnostih predsednika „Zaveze“. Za Tavčarja je demonstriral tudi neki Repovž ter dvigal kvišku svoje prste.

Orehka mlajša in Bizjak iz trgovine z oblekami so storili svojo dolžnost. Bončar mlajši, sin peka pred škofijo je klical „Živio Tavčar“ Opazilo se je mej kričači tudi sina trgovca Blaža Jesenka na Starem trgu. Kadar bomo zvedeli, da je sinček dobil od očeta par zasluženih klofut, priporočili bomo to trgovino. Tudi trgovski pomočnik Košmelj od Souvana je bil vmes v „spontani demonstraciji“, iurist Vodeb pa je s stanovanja svojega očeta pred škofijo kazal svojo oliko, omenjati moramo še Poljaka od Pavlina in frizerja Kocjančiča od Bukovnika — pa imamo slikovito demonstracijo. Obnašanje takih brezvplivnih neolikancev ni moglo vplivati na množice zavednega našega kmetiškega in delavskega ljudstva, zato so naše množice napram provokacijam ohranile čudovito mirnost, dasi bi bile lahko provokaterje pogazile v prah. Naše množice so napredni Ljubljani na najsijajnejši način pokazale svojo oliko in svojo trdno organizacijo, izvenkranjski Slovenci pa so videli, na kateri strani se ima v Ljubljani v zakupu surovost.

Luka Jelenec, ta za napredno učitelstvo karakteristični predsednik narodno-napredne „Zaveze“, je hotel priti tudi na ustanovni shod „Slomškove zveze“. Vstopa seve ni dobil, kar je bilo popolnoma pravilno. Mož, ki je na skupščini napredne „Zaveze“ izjavil se, da ne pripoznava kot svojih tovarišev onih učiteljev, ki so se udeležili duhovnih vaj, naj ne sili mej krščansko misleče učitelstvo.

Časten večer „Danice“. Število vrlih, krščanski mislečih dijakov, ki obiskujejo vseučilišča, je zadnja leta zelo naraslo. Njih dunajsko akademsko društvo „Danica“ je napravilo po sklepu katoliškega shoda sijajen komers. To je bil časten večer „Danice“. Udeležilo se je komersa okoli 500 odličnih oseb v dvoranah Starega strelišča. Poleg Nj. eminence kardinala dr. Missije sta sedela knezoškofa dr. Napotnik in dr. Jeglič, potem so se vrstili slovanski gostje, naši poslanci in drugi odličnjaki ter lep venec dam. Prav fino je igrala novomeška godba, tako dobro, kakor igra vojaška godba, ter je oživljala že itak veselo družbo z raznimi slovanskimi komadi. Pozdravil je goste stud. phil. Remec, predsednik „Danice“. Potem so se vrstile napitnice. Dr. Šusteršič je napil sv. očetu, prelat Flis cesarju, vodja Povše kardinalu dr. Missiji, povdarjajoč, kolika čast je za slovenski narod, da je član sv. kolegija tudi sin slovenske matere, svetnik Vencajz je nazdravil mej viharnim ploskanjem ljubljanskemu knezoškofu dr. Jegliču, praznujočemu prav ta dan obletnico svojega posvečenja, dr. Pavletič je napil slovanskim gostom, knezoškof dr. Jeglič inteligentnim krščanskim laikom, ki so stebri katoliške cerkve, in Čeh dr. Tumpach Slovincem ter bratstvu med Slovenci in Čehi. Dr. Jankovič, ki je prevzel pri neoficijelnem delu komersa predsedstvo, je govoril o možeh, ki izidejo iz „Danice“ kot tolažniki slovenskega naroda, g. Sinkovic je napil krščanskemu ženstvu, dr. E. Lampe „Daničarjem“. Neka gospodična učiteljica je izvrstno naslikala navdušenost našega ženstva za prave krščanske ideale, g. Rozman iz Celovca je pa običal Tavčarjevo armado, ki je podobna celovski fakinaži (in pa celjski!), dr. Šusteršič je povedal, kakšno bodi zdravilo za stekle liberalce, in na zadnje je v slovo izpregovoril v lepi slovenščini g. Žundalek iz Prage. Krasen večer je bil to, lep zaključek sijajnega shoda. Posebno je razveselila vse goste od sv. očeta na komers došla brzojavka, ki se glasi: „Sv. oče je izraze udanosti na katoliškem shodu v Ljubljani vsprejel hvaležnim srcem in je s posebnim veseljem podelil svoj blagoslov.“ Kardinal Rampolla.

O „slamoglavcih“. Iz Domžal se nam poroča: Ljubeznjivi dr. Tavčar pravi v „Sl. Narodu“, da se nas je prijel priimek „slamoglavci“, ker smo imeli na II. kat. shodu v Ljubljani slavnike in sicer bele. Dobro, mi sprejmemo ta naslov, ker je res prav primeren; zahtevamo pa, da se tako zove vsak, ki nosi slavnike, ne pa samo Domžalci. Enaka pravica za vse! Mi smo tudi edino zato dobili priimek „slamoglavci“, ker smo nosili po Ljubljani slavnike; zakaj bi pa tudi drugi ne bili „slamoglavci“, ki tudi no-

sijo slamnike po Ljubljani. Tudi dr. Tavčar nosi semtertje slamnik. Kaj sledi iz tega? Ali sledi iz tega, da je tudi on „slamoglavac“ in ker nosi bolj rudeče črnkastega, podobnega ajdovici, ali sledi dalje iz tega, da se naj dr. Tavčarja v Domžalah prime priimek „ajdovcoglavac“? Njegova žena tudi nosi slamnik, ali bi se naj zato tudi njo imenovalo „slamoglavko“, in ker nosi velik slamnik, ali bi se jej zato lahko dalo priimek „velika slamoglavka“? Pika punkt!

„Slomšekova zveza“. Oprostilo se je naše vrlo krščansko učiteljstvo težkega jarma, oprostilo se groznega terorizma, s katerim je davila „Zaveza“ liberalnih učiteljev vse tiste tovariše, ki so si upali imeti še svoje misli, in ki niso hoteli prodati svojega krščanskega prepričanja slincem, plešočim okrog naprednega malika dr. Tavčarja. Okoli 80 slovenskih učiteljev, značajnih krščanskih mož, je ustanovilo zadnji ponedeljek v Ljubljani „Slomškovo zvezo“. Zapisalo si je novo društvo na svoj prapor geslo: Šola se ne loči od cerkve, kajti slovenskemu, vedno krščanskemu ljudstvu treba krščanske vzgoje. Udeležencev na osnovalnem shodu je bilo 143. Navzočih je bilo poleg učiteljev tudi več katehetov, zastopnik češkega krščanski mislečega učiteljstva g. Kadlčák in mnogo gospodičin učiteljic iz slovenskih dežel. G. učitelj Jaklič je v izvrstnem govoru razložil zborovalcem namen nove učiteljske zveze. Njegov govor je bil tako lep in tehten, da bi najraje ponatisnili celega, ako bi imeli prostora. Podajemo vsaj glavne misli. Opisoval je govornik pogum krščanskih učiteljev, ki si v kljub pritisku od strani liberalnih večin v raznih zastopih, v kljub poniževanju in smešenju in podtikanju grdih namenov od strani tovarišev upajo pokazati svoje prepričanje javno. Ta pogum bode osrčil tudi druge, da bodo premagali strah in potegnili se za katoliška načela, katera je razvil slavni pedagog Slomšek. (Slava Slomšku!) Kar nas stoji na teh načelih, je rekel govornik, treba, da se spoznamo, da se spoštujemo, da se ljubimo. (Živo odobravanje.) Veseli nas, da dobimo v borbi za krščansko šolo in naše stanovske pravice podpore tudi pri odličnih somišljenikih zunaj našega stanu in pri narodu. Današnji sklepi naj bodo trden temelj, na katerem stoj slovenska krščansko-narodna šola. Šoli primerno mora biti tudi učiteljstvo: narodno in katoliško ne samo po imenu, ampak tudi po srcu in duhu, katoliško ne samo doma za pečjo, ampak tudi v javnosti. (Viharno odobravanje.) Nasprotniki našega programa se rekrutirajo iz liberalnega in mokraškega tabora. Ti hočejo slepiti s praznimi frazami in plašiti z izmišljotinami. Kdo naj še verjame bedastemu strašilu, da duhovščina hoče učiteljstvo zaslužniti? Duhovniki so bili nekdanj gospodari šol, ker so jih zasnovali sami, in to jim je po pravici šlo, dandanes ne hrepene duhovni po nadvladi nad učiteljstvom. Trdi se, da duhovni preganjajo učitelje. Mogoče da kdo, ali nikoli ne zaradi stanu, vzroki so iskati drugod. Prav tisti, ki rohne proti duhovnom kot zatiralcem učiteljstva, pa navadno do črne zemlje klanjajo svoje modre glave pred raznimi mogotci. Osoboditi se hočemo one more. Svobodna šola je za naše katoliške otroke v katoliškem duhu. Mi hočemo svobodno šolo in svobodno krščansko učiteljstvo. Liberalci razumejo pod svobodo samo oprostitev šole od verskega vpliva in delovanje na korist liberalne klike. Boj za tako svobodo oznanjuje „Učit. Tovariš“, ki oznanjuje neprenehoma le boj zoper duhovščino. Dobila je liberalna „Zveza“ svoj pečat, ko sta se izvolila častnima članoma Tavčar in Hribar. „Zveza“ ni več niti nevtralna, postala je strankarska, liberalno-politično strankarska, in zato za nas in naše somišljenike v njej nič več ne more biti mesta. To je vzrok, da smo se ločili. Začela se je naša organizacija z ustanovitvijo „Slov. Učitelja“ in nadaljuje naj se s „Slomškovo zvezo“. Liberalcem vse to seveda ni všeč. Kaj je liberalna svoboda, dokazuje tovarišu Kosiju v zadnji številki „Tovariša“ opazka uredništva. Dobičkarstvo naj se išče na njihovi strani, razmere dokazujejo, da ga na naši strani nihče iskati ne more. Naše stališče je nepremakljivo stališče prvega pedagoga, nam nepozabnega Slomškega.

V njegovem duhu pojdemo na delo med narod. (Vsestransko pritrjevanje.) — V imenu slovenske duhovščine je pozdravil shod g. dr. Gruden in je iskreno pozdravil dan sloge med duhovščino in učiteljstvom. G. nadučitelj Kadlčák je med živahnim pritrjevanjem pozdravljal slovenske krščanske učitelje, rekoč, da se morajo tudi češki krščanski učitelji boriti z neslovansko židovino. Pohvalil je izrek škofa Slomškega, da se narodnost in vera ločiti ne smeta. Ko sta v izbranih besedah pozdravila novo zvezo še gg. Remec in Zorè, prečitalo se je ljubeznivo pismo ljubljanskega škofa, ki je podaril v zvezine namene 200 kron, prečitala in odobrila so se pravila in konstituiral se je odbor. Izvoljeni so bili v odbor: gosp. Fr. Jaklič, g. J. Novak, g. J. Čenčič, g. J. Bajec, g. Fr. Tomažič, gđc. A. Štupica, P. Krušič, Holzinger plem. Weidich in R. Vižintin, in izmed katehetov gg.: Oswald, Kržič in dr. Gruden. V novo zvezo se je precej vpisalo 80 učiteljev in učiteljic. Liberalni Luka Jelenc, doma v katoliških Dražgošah, je pa med zborovanjem skremženo stopical pred „Kat. Domom“ gori in doli in iz nosa mu je lezla kislá repa.

Dežmanov duh še ni izumrl v Ljubljani! Pod tem naslovom piše „Edinost“: Prejeli smo na ogled kuvert s sledečo firmo: Laibacher Creditbank in Laibach. Wohlgeboren Herrn N. N. (krstno ime italijanski pisano) Triest“. Povdarjamo, da je dotična stranka, kateri je došlo pismo pod navedenim kuvertom — slovenska. Italijanski trgovci v Trstu, kakor tudi denarni zavodi, ki imajo vedno opraviti s slovenskim občinstvom, niti v sanjah ne mislijo na to, da bi radi tega svojo firmo prekrstili slovensko. Istotako delajo tudi nemški trgovci, ki celo v pretežno slovenskih mestih in krajih (v Ljubljani je mnogo takih) nimajo niti dvojezičnih, marveč samonemške nadpise. Sedaj pa so zasnovali Slovenci v zvezi s Čehi kreditno banko v središču slovenske zemlje — v Ljubljani — in to v gospodarsko korist naroda, kakor se je to povdarjalo na ustanovnem občnem zboru, naroda slovenskega namreč, saj — gospodje rodoljubi menda niso mislili pod „narodom“ — nemškega naroda... To bi bilo že malce — prešaljivo. Ne vemo torej, iz kakega vzroka je ljubljanska kreditna banka svojo firmo krstila tudi po nemški, Slovenci smo pa preveč navaženi klečeplaziti pred tuji, kar pa nam ni ne na čast in ne na korist. — Mi pristavljamo, da ima veliko besedo pri tej „Laibacher Creditbank“ ljubljanski — župan.

Izjava. Podpisana društva v Št. Vidu nad Ljubljano so se dne 17. avgusta 1900 z največjo navdušenostjo udeležila slavnostnega obhoda in bakljade o priliki 70. rojstnega dne Nj. Velikanstva našega cesarja Fr. Jožefa I. Neki dopisun iz Št. Vida je s svojim dopisom z dne 18. avgusta t. l. v „Slov. Narodu“ na najpoglejši način žalil naš patrijotični čut. Podpisana društva najodločneje in z največjim izražanjem obsojajo tako, vse meje dostojnosti presegajoče pisanje in obžalujejo, da je v naši občini človek, ki še patrijotičnega čuta svojih soobčanov nespoštuje. Zato gapozivljemo, če ga je kaj moža, naj pove svoje ime. Ali tega najbrže ne bo storil iz strahu pred zaslužnim zaničevanjem: zakaj norčevati se iz patrijotičnega čuta soobčanov je tudi neke vrste efijaltstvo. — Pro stovoljna požarna bramba. — Kat. društvo rok. pomočnikov. — Narodna Čitalnica v Št. Vidu nad Ljubljano.

„Sokol“ v Vipavi. Dr. Tavčar je gnal v nedeljo svojega „Sokola“ v Vipavo, da je tam preobračal z njim politične kozolce ob razvitju nove zastave liberalnega bralnega društva v Gočah. Pri tej „slovesni“ priliki je dr. Tavčar učil ljudi, kako naj molijo. Rekel je, da naj pri molitvi mislijo na predkrščanskega boga Moloha, kateremu so ljudje, ki niso nič mislili, darovali klavne darove, za Molohom skriti služabniki so pa pečenko pojedli. Obrnil je dr. Tavčar to primeru na krščanske duhovne, a bolj prav bi bil zadel, ako bi bil rekel, da je danes Moloh moderno poganstvo ali liberalizem, njegovi služabniki so pa tisti liberalni advokati, ki nalašč de-

lajo zdražbe in hujskajo zoper vero, da je več pravn med ljudmi, in da se potem ti advokati lože masté od debelih ekspensarov, katere jim poklada v žepe nabujkano ljudstvo. Ti služabniki liberalne misli ne požirajo samo pečenke, ampak tudi grunte, in to si lahko ljudje mislijo tudi brez molitve.

Slomšekova slavnost v Ljutomeru se je impozantno dovršila. V slavnostnem sprevedu je korakalo 40 členov „Celjskega Sokola“, 18 gasilnih društev ter veteranci in strelci — skupaj nad 300 oseb. Bilo je tudi 30 jahačev z Murskega polja; spreved je bil veličasten in se je slavnost vršila v lepem redu. No, brez primesi in nemčurske nestrpnosti pa tudi tu ni bilo. Okrajni glavar Supanchich je dal konfiscirati sokolsko zastavo, in sicer tedaj, ko je bila ista po sprevedu že pol ure spravljena v privatni sobi. 25 orožnikov se je zagnalo na zastavo, med ljudstvom pa je nastala grozna razburjenost. Gotovo bi bila tekla kri, da ni ljudstvo poslušalo svojih voditeljev. Upajmo, da zaplemba sokolske zastave ne ostane brez posledic za gospoda Supanchicha in da se o tej stvari izpregovori resna beseda na merodajnem mestu.

„Narodni dom“ v Trstu. Tržaške Slovence privajajo iz javnih prostorov kakor se Italijanom zljubi. Da se v tem oziru osamosvojijo, sestavili so tržaški rodoljubi pravila za „Narodni dom“ ter hočejo z vsemi silami na delo, da se jim ta dolgo negovana želja tem preje uresniči.

Slovenska trgovska šola v Trstu. „Zveza slovenskih trgovskih pomočnikov“ v Trstu si prizadeva ustanoviti že to jesen zasebno slovensko trgovsko šolo po uzoru belgrajske trgovske omladine.

Poroka na Triglavu. Te dni se je poročil znani „pipar“ g. I. Korenčan v kapelici na Kredarici (2550 m) z gospodično Jelico Horvato vo iz Ljubljane. Poročal ju je župnik Aljaž. Čestitamo!

Shod katoliškega dijaštva se je vršil pretekle dni v Rimu. Slovensko krščanski misleče dijaštvo je zastopal iurist g. Dermastia.

Tretja lavantinska škofijska sinoda se je lepo zvršila minoli teden v Mariboru.

Slovensko šolstvo v Trstu. Dne 2. sept. je priredilo politično društvo „Edinost“ pri sv. Jakobu v Trstu shod, na katerem se je razpravljalo o slovenskem šolstvu v Trstu. Na shod je prišlo kakih 500 ljudi. Sklenilo se je pozvati vlado, naj se vender reši priziv v zadevi slovenske mestne šole v Trstu, da pride stvar pred zadnjo inštanco in se tako dožene ta že 17 let trajajoči boj, in dalje se je sklenilo, naj se društvo „Edinost“ obrne do vseh Slovanov s prošnjo za prispevke za slovensko šolstvo v Trstu.

Strašna surovost. Prejeli smo naslednji popravek: Nst. 753/00. Slavnemu uredništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani. Temeljem § 19 tis. zak. poziva podpisano državno pravdnistvo po sporazumljenji s c. in kr. 3. kornim povelj-ništvom slavno uredništvo, da objavi z ozirom na članek v št. 35 z napisom: „Strašna surovost“ sledeči uradni popravek: Ni res, da je neki stotnik 7. pešpolka nekemu rezervistu svoje kompanije presekal glavo. Ni res, da je v trenutku, ko se je rezervist nagnil proti korcu, ki mu je podala neka usmiljena žena, skočil predenj stotnik z golo sabljo, ga sunil v prsa, potem ga pa udaril s sabljo po glavi, da se je siromak s krvjo oblit zgrudil na tla ter v malo hipih izdihnil dušo. Ni res, da je bil nesrečnež oženjen ter da je zapustil ženo in tri majhne otročiče. Ni res, da mu je vodo piti dovolil njegov korporal. Stvar se marveč skrči na to, da se je na poti lovskega bataljona št. 7 blizo Rakeka dne 24. avgusta 1900 poveljnik prve stotnije vsled upora nekaterih vojakov pri zajemanji vode primoranega videl, orožje rabiti, da bi si pridobil potrebne pokorščine, in da je pri tem lovec-reservist samskega stanu zadobil lahko poškodbo na glavi, ki se je v nekaterih dneh brez vsacih nasledkov zacelila. Vojaškosodne poizvedbe o tem dogodku se vrše. C. kr. državno pravdnistvo. V Ljubljani dne 12. septembra 1900. Verderber.

Umrl je te dni g. Ivan Dejak, tovarnar in občinski svetnik v Ljubljani.

Desetletnica „Südmarke“ se je slavila dne 8. t. m. na občnem zboru v Lincu. Poleg drugih je priromal tja neizogibni Ambrožič iz Celja, da poroča o bojevitnem delovanju junaških Celjanov. Zapisnikar Khull se je pohvalil, kako lepo napreduje „Südmarka“. Pred desetimi leti je štelo društvo 21 krajevnih skupin z 2500 članovi, danes pa broji že 184 skupin z 21.000 članov. Tudi dohodki se množijo; lani pa so znašali preko 96.000 K. Do 31. decembra 1899 se je izdalo 140 posojil v znesku 117.350 K, podarilo se je pa 61.401 K; vrh tega se je dalo podpor nemškimi dijakom in drugim 40.000 K. Lani je prirastlo društvu 31 skupin, ustanovnikov pa 35. Posojil se je lani izdalo 13.727 K, daril 10.000 K. Ustanovile so se že štiri knjižnice, katerih vsaka ima okoli 1000 knjig. — Vidi se, kako jedini in delavni so naši nasprotniki pri delu, ko se polaščajo slovenskega ozemlja; ali bi se ne mogli učiti mi te jedinstvi, kadar branimo svojo zemljo?

Iz Pazina. Jesen se je približala in naš kmet skrbno pričakuje čas, da pospravi svoje poljske pridelke. Žita je letos pri nas menj, nego lani, a upanje je, da bo to nadomestila vinska trta, koja splošno dobro kapljico obeta. Grozdje je ostalo zdravo, dasi se je rabilo menj žvepla, nego prošla leta, kar je pripisati suhemu poletju. Zoreti je počelo zgodaj, zato bo tudi vino dobro. ako potraja suho vreme še kakih štirinajst dni. Cena grozdju bo od 16 do 20 vinarjev, za vino se pa še ne ve. Neki laški trgovci so razglasili, da srednja Istra nima grozdja. To pa je sama špekulacija, da bi se odvrnilo zvonanje trgovce. V tem slučaju dobili bi domači za nizko ceno, a bi prodali potem na tisoče stolitrov vina. Opozarjamo zato Slovence, koji želé kupiti grozdje, naj le pridejo v Pazin. Gospodarsko društvo pazinsko, kojega predsednik je vrli župan dr. Š. Kurelić, bo po mogočnosti na uslugo v tem oziru.

I. slovenska umetniška razstava se otvori danes opoludne v ljubljanskem „Mestnem domu“. Razstava bode obsegala preko sto cerkvenih in posvetnih slikarskih in kiparskih umotvorov. Vstopnina 30 kr. ob delavnikih in 20 kr. ob nedeljah. Razstava ostane odprta do 15. oktobra.

Slovensko umetniško društvo v Ljubljani priredi slavnostno akademijo povodom otvoritve I. slovenske umetniške razstave v soboto 15. t. m. v gorenjih prostorih „Narodnega doma“ ob 8. uri zvečer na korist umetniške razstave „Slov. umet. društva.“ Vse pevske točke spremlja na klavirju g. G. Cinner. — Po akademiji ples, pri katerem svira vojaška godba 27. pešpolka.

Hudo obolel je kanonik in prof. č. gosp. dr. Frančišek Lampè. Bog varuj nesreče slovenski narod!

Nemški učitelji in učiteljice iz Štajarske zborovali včeraj v Mariboru. Nekateri meščani so po nepotrebem ob tej priliki razstavili tudi svoje frankfurtarice.

Gadje gnezdo v otročji postelji. Z Dvora poročajo: V neki koči pri Brezovi rebri v gozdu primerila bi se bila kmalu velika nesreča. Stariši so pustili svojega otroka samega doma v postelji. Ko se je oče vrnil domov, je zagledal grozen prizor: velika kača je lezla otroku v usta. Ves prestrašen je zgrabil gada in ga potegnil otroku iz ust. Tako je rešil otroka gotove smrti. V isti postelji so našli potem še celo gnezdo s petimi gadi.

Nova avstrijska vojna ladija „Habsburg“. V nedeljo se je vršilo v ladijevišču sv. Andreja v Trstu svečano spuščanje v morje nove vojne ladije „Habsburg“. Kumovala je ladiji nadvojvodinja Izabela, soproga nadvojvode Friderika, ki je bil pri slavnosti navzoč. Ko je zagrmel z ladije strel, spustila se je ista z mogočnim šumom v morje, navzoče odlično občinstvo je zaklicalo „Evviva!“ in „Hoch“, a raz krov ladije je zaoril močen klic iz slovenskih prs: „Živio!“ in „slava!“ Ti klici so prihajali od slovenskih delavcev, pod katerih pridnimi rokami se je rodila ladija „Habsburg“, ki je zdaj ena najlepših avstrijskih vojnih ladij.

Najnovejše vesti.

Cesarsko svarilo. Sarajevski nadškof dr. Stadler je na banketu hrvatskega katoliškega shoda izrazil željo, da naj bi se Bosna in Hrvatska čim preje zjedini. Prejel je za te besede nadškof iz kabinetne pisarne resno svarilo, češ, da je to vprašanje čisto politično, da ne spada v škofovski delokrog in da naj se nadškof v svojih govorih in dejanjih političnih vprašanj ne udeležuje — Ta graja je izšla na željo Ogrov in je obudila povsod veliko začudenje, uspeha pa ne bo imela. Da bi avstrijski državljani in Hrvat dr. Stadler ne smel govoriti o politiki, no . . . .

Cesarjeve besede. Naš cesar se je te dni mudil na vojaških vajah v Galiciji. Nasproti vitezju Javorskemu se je o tej priliki cesar baje izrazil: „Razpust drž. zbora in bodoče volitve so zadnje ustavno sredstvo, katero sem poskusil“.

Osebnosti. Za praktikanta pri dež. odboru sta imenovana gg. Ivan Pavšek in Henrik Logar.

Zaradi slovenskega petja so napadli Nemci v neki graški gostilni 30letnega gojenca kadetne šole Ivana Lamperta. Napadeni se je branil z bajonetom ter smrtno zabodel nekega čevljarja. Nemški listi bodo seveda pisali o „slovenskem morilcu“, napadalce pa proslavljali kot mučenike.

Dež. volitev na Koroškem. Od nemške strani kandiduje za kmetске občine beljaškega okraja sedaj samo Jožef Huber, ker so ostali kandidati odstopili.

Dr. Kokoschinegg, štajarski dež. odbornik, se je ponesrečil na potovanju v Genfu ter si hudo poškodoval levo roko.

Aretovali so v Celju znano svetlo luč celjskega nemštva E. Ambroschütza.

Dunaj. Uradno se razglša, da so ženske dopuščene k medicinskim študijam.

General Botha je baje odložil poveljništvo nad bursko armado. Njegov naslednik je postal Viljsen.

London. Roberts je proglašil vojno stanje za ves Transvaal. Z vsacim burskim vojakom se bo postopalo kakor z ustašem.

Razne stvari.

Dr. Lueger, dunajski župan, si je dne 7. t. m. ogledal postojinsko jamo.

Čez Pireneje se napravi električna železnica.

Ruska junakinja v službi človekoljubja. Ruski listi poročajo, da na bojišču na Kitajskem vodi ruske „usmiljene sestre“ Rusinja J. D. Bogdanova. Ista Rusinja je ob času srbsko-turške vojske stregla srbskim ranjencem na Srbskem, ob času laško-abetesinske vojske je šla v Abesinijo z ruskim „rdečim križem“, kjer je tudi vestno stregla ranjenim.

Posnemanja vredno. Rusko ministerstvo za notranje stvari je izdalo ukaz, da naj družine k vojaški službi poklicanih rezervistov ob času njih službe dobivajo od države zastonj stanovanje, luč in drva.

Kuga na Angleškem. Iz Glasgowa javljajo, da je umrl v bližini mesta v vasi Govan mlad človek za kugo. V Glasgowu samem je že več oseb umrlo za kugo. 3. t. m. je bilo v Glasgowu 12 oseb bolnih za kugo, 89 pa vseh, o katerih se sumi, da so bolni za njo.

Rusko-perzijski časnik. V Petrogradu bode začetkom novega leta izhajal časnik v ruskem in perzijskem jeziku. Izhajal bode vsak teden in njegov namen bode, podpirati trgovsko in obrtniško zvezo mej Rusijo in Perzijo.

Strašen orkan je razsajal minolo soboto na nekem otoku, ki spada k državi Teksas. O tem je zadela grozna katastrofa mesto Galveston ki leži na otoku ter šteje 50.000 prebivalcev. Orkan je je do cela porušil in uničil. Nad 3000 ljudi je našlo smrt deloma v morju. Doslej so potegnili iz morja 700 trupel; Bog ve koliko pa jih je morje odneslo. Od bolnikov, katerih je bilo nad 100 v bolnišnici, rešili so jih samo osem. V pristanu je bilo 7 parnikov in kakih 130 ladij,

katero vse je orkan potegnil v morje ter jih uničil. Škoda se ceni nad 40 milijonov dolarjev.

GLASNIK.

Ljudski shod krščansko-socijalnega delavstva. Živahno gibanje se je pričelo mej ljubljanskim krščansko-socijalnim delavstvom. Ob strani mladega naraščaja stopa zopet navdušeno „stara garda.“ Ne le, da se v „Slov.-kršč.-soc. zvezi“ za zimo pripravlja vse, kar je delavstvu potrebno za poduk in zabavo, tudi „Slovensko katoliško delavsko društvo“ pričelo je z vstrajno politiško delavnostjo. V nedeljo je bil v veliki dvorani „Katoliškega doma“ velik ljudski shod ljubljanskega krščansko-socijalnega delavstva. Gororili so dr. Lampè, Moškerc, Urbar, Karlič, Štefe in Jeriha. Dr. Lampè je razpravljaj o katoliškem shodu z ozirom na delavstvo ter je mej velikim smehom prebral pismo Ivana Hribarja pripravljalnemu odboru katoliškega shoda. To pismo se glasi: Št. 253. Cenjenemu pripravljalnemu odboru za „Drugi katoliški shod“ v Ljubljani. Glede na cenjeno vabilo z dne 25. m. m. čast mi je naznaniti Vam, da mi ni mogoče, udeležiti se družega slovenskega katoliškega shoda, in sicer: Prvič zato, ker po pripravljalnih zborovanjih soditi, ta shod nima namena, buditi versko gorečnost in utrjevati versko zavest, temveč še huje netiti oni, veri in cerkvi kvarni razpor, ki je vsled nesmiselnega gospodarskega boja nastal po prvem slovenskem katoliškem shodu in vsled tega shoda; drugič pa tudi zato, ker vsa znamenja kažejo, da bo del shoda posvečen malikovalstvu moža, ki je — ne da bi se ga bilo od poklicane strani zavrnilo — o priliki, ko je govoril skrajno nespreten političen govor, drznil si izreči blasfemijo, da govori iz njega sv. Duh. — V Ljubljani, dne 5. septembra 1900. Z odličnim spoštovanjem udani Iv. Hribar. — Kot tajnik pripravljalnega odbora je dr. Lampè pribil, da je dobil županovo pismo v roke še-le tedaj, ko ga je prinesel natisnjenege že „Slov. Narod.“ Osvetlil je županovo trditev, da „po pripravljalnih zborovanjih sodeč“, se ne more udeležiti kat. shoda. I. Hribar se ni udeležil nobenega pripravljalnega zborovanja, ako pa kljub temu tako sodbo izreka, tedaj je jasno, da je svoje informacije vjel iz „Slov. Naroda“, katerega poročila o naših shodih so bila vsa zlagana! (Burno pritrjevanje.) Župan Hribar pravi, da bode katoliški shod še huje netil veri in cerkvi kvarni razpor in nesmiselni gospodarski boj. Govornik je pozval za priče slovenske delavce, ako ni po prvem katoliškem shodu pričelo se še-le socijalno gibanje mej nami, in krepko je zabučalo po natlačeni dvorani: „Mi smo bili priča, da prej ni bilo nobenega gospodarskega dela! Samo za „Živio“ klice pri slavnostih so nas prej naprednjaki rabili.“ „Slava II. slov. katol. shodu!“ Govornik je na to ostro zavrnil županove osebne izbruhe v uradnem pismu, na kar so zagromeli gromoviti klici „Živio dr. Šusteršič!“ Ivan Hribar bi se bil tu lahko prepričal, da strast, s katero se od liberalne strani bije po gosp. dr. Šusteršiču, da ta liberalna strast, gospodu dr. Šusteršiču pridobiva le novih prijateljev. Naslednji delavski govorniki so ob splošnem pritrjevanju želeli, naj bi župan namestu da piše tako groba pisma, raje delavstvu odgovoril, kaj je storil z resolucijo za tajno, direktno, splošno volilno pravico. Imenom delavstva so se govorniki zahvaljevali dr. Šusteršiču, ki je vstopil v boj za tako pravico, in kazali, kako nizko pod njim stoji Ivan Hribar. Ob velikem navdušenju je bila soglasno sprejeta zahvala dr. Šusteršiču ter se je pozdravil sklep katoliško-narodne stranke za splošno, direktno in tajno volilno pravico. Obžaloval je shod soc. demokrate, ki se vežejo z dr. Tavčarjem, kateremu je razširjenje volilne pravice, kakor je v „Narodu“ povedal, „revolucijonarna politika“, in ki niti porotnikom ne pusti tajnega glasovanja. Soglasno je bila sprejeta naslednja resolucija: Shod slovenskega krščansko-socijalnega ljubljanskega delavstva protestira proti netaktnemu pismu ljubljanskega župana pripravljalnemu odboru katoliškega shoda, ker so županova podtikanja po-

polnoma neresnična in kot taka malo sposobna, koristiti ugledu Ljubljane. Ker neresnični in katoliško ljudstvo žaleči podatki v županovem pismu kažejo, da je župan svoje podatke povzel iz „Slov. Naroda“, protestira shod proti temu, da bi župan ljubljanski uradne podatke pobiral iz lažnjivega „Slov. Naroda“. Ob navdušenih „Živio!“ - klicih krščanskemu socializmu se je shod zaključil.

Z Dunaja. Dne 7. t. m. se je vršila na Dunaju glavna seja osrednjega odbora avstrijske kršč. soc. delavske stranke, v kateri se je vršil razgovor o ustanovitvi celotne in jednotne organizacije in o pridobitvi denarnih sredstev za vspešno delo. Sklenilo se je, po vsej državi takoj vstopiti v volilni boj in ukreniti vse potrebno, da kršč. soc. delavstvo podkrepí z možatim nastopom svoje interese. Sklenil se je odločen protest proti dvoboju v naši vojski, ki se posebno novejši čas pogosto pojavlja. Povdarjalo se je, da dvoboj nasprotuje zdravi pameti, verskemu čutu in državnim zakonom. Vkljub temu je prisiljen častnik se dvobojevati, ker baje to zahteva njegova čast. Častniki imajo svoj častni svet, ki proti državnim zakonom izreka obsodbe častnikov, ki se nočejo pregrešiti proti zakonom in svoji vesti, dobe se celo ministri, ki take sklepe odobre, in častnike, ki se ne dvobojujejo, kaznujejo kot zločince. Proti temu se mora odločno nastopati, sicer se nehajo spoštovati iz ničevih razlogov tudi drugi zakoni.

Roža.

(Spisal Jaroslav Vrchlický.)

Bilo je meseca maja leta 1283.

Nekako sredi ulice del Corso, ki je tedaj tvorila ravno sredino Florence, je stal nasproti domu peka Folca Fortinarija mladenič vitke postave, oblečen v tesno prilagajoče se mu črno oblačilo, kakršno je bilo tedaj občni kroj bakalarjev visoke umetnosti.

Že dolgo je stal tu; očitno je nekoga pričakoval. Zlato pomladno solnce je preplavljalo ulico z morjem svetlobe, neobičajno sveži vzduh se sicer še ni lesketal v globokem azurju poletja, toda bilo je nekaj neobičajno sanjavega v njegovih mehkih valovih, v katerih se je dvigal k ostrim vrhovom patricijskih hiš, k stolpom in kupolam čarobnega mesta. Nekaj, kakor spev nevidnih ptičev je plulo v višini, včasih je zazvenelo z nasadov in vrtov divno šumenje košatih dreves, in zopet je zavlada sanjava tišina, polna nepopisljive pomladne nežnosti in ganljivega časa. Zdaj in zdaj je mignil brat kakega reda po ulici, z rožnim vencem na belem traku okoli ledij; mignil je kakor senca, da bi bila tem bolj vidljiva alabastrova krila golobov, ki so poletavali v celih tolpah z nazidka Signorie, tiho in plaho, kakor bi ne hoteli motiti mesta, potopljenega v zlate pomladanske sanje.

Mladenič, zavil v plašč, je stal kakor soha, nepremično zroč v grm cvetočih rož pred hišo. Te rože so bile polne, velike, bajne krasote, mamljivega vonja.

V tem se je po ulici bližal z resnim korakom in s povešeno glavo mož, ravno tako črno oblečen v obleko bogatega patricija; v roki je držal list, zdaj in zdaj prečital nekaj z njega sam za-se ter se večkrat nasmehnil. Kaka dva koraka pred mladeničem se je ustavil, prekrižal roki na prsih in ga ostro opazoval. Mladenič dolgo ni čutil, da je opazovan, konečno se je vzdramil iz svojih sanj, razpel obe roki in stopil prihajajočemu naproti.

„Moj Guido!“ je zaklical in nehote segel po listu, iz katerega je ta še pred nekaj časa čital.

„Ne tako hitro, Durante“, je odvrnil umikajoč se ogovorjeni in vzdignil list nad glavo, kakor bi hotel nagajati prijatelju, „ne tako hitro!“

„Veš, da skoprnim hrepenenja,“ je pristavil mladenič.

„Popolnoma naravno; kateri ljubijo, vsi plapolajo v hrepenenju,“ je rekel Guido počasi, kakor bi citiral.

„Ti se mi posmehuješ —“.

„Ne, prijatelj, toda ne vem, če te moj odgovor zadovolji. O ljubezenskih zadevah imam posebno mnenje, drugo kakor ti in kakor Cino“.

„Tudi kakor Dante da Maiano“, mu je padel prijatelj v govor. „Vem to, vem. Toda daj, za Boga, sem. Ravno od tebe me bode odgovor najbolj zanimal. Tu imaš“, in segel je v stranski žep, „odgovor Danteja da Maiano, skoro žali me način, v katerem on govori o ljubezni, tako nizko, kakor je obzorje njegove duše. Tem bolj želim tvojega odgovora.“ In zopet je stegoval roke po prijateljevem pergamentu.

Toda Guido Cavalcanti je trdo držal pergamen nad glavo, potemnel obličje in rekel:

„Pusti, moj Durante, pusti. Tudi moj odgovor te ne zadovolji. Koliko nas je vernih v ljubezni, a kako različno jo vsakdo pojmi! Cino z dobro voljo, Dante da Maiano s topimi smisli, ti z gorečim srcem, in jaz — jaz s hladnim razumom. Meni je najvažnejši predmet ljubezni filozofija. Oni sladki gospod, ki me vlada, je: Ecce Deus fortior me! — Kdo izmed nas ima prav?“

„Tvoj odgovor! tvoj odgovor, gorim v nestrpnosti,“ je klical prijatelj.

Med tem, ko je Guido Cavalcanti podajal prijatelju svoj pesniški odgovor na njegov sonet, so se odprla vrata vrta pri hiši Folca Fortinarija, in izstopili sta dve starejši matroni, resnega, strogega obličja, sivih las, v bogati, toda priprosti opravi. Za njima se je objavila na ulici devotka vitke postave, oblečena v najbelejšo oblačilo, z lahko naklonjeno glavo, z lahkim nadihom rudečice na blelih, prosvitnih licih. Stopila je med obe matroni in šla med njima po ulici.

Prijatelja sta se umaknila in jih pričakovala s spoštljivim, globokim poklonom. Matroni sta se nekoliko ponosno in hladno zahvalili za pozdrav, devotka pa je globoko vklonila lepo glavo, kakor pod težo svoje krasote, in rudečica je bogatejša pobarvala njeno lice, podobno v tem trenutku najkrasnejši roži na grmu, mimo katerega je ravno šla. Samo za trenutek je plaho povzdignila nepopisno globoke uči, temno azurne, in korakala dalje sredi matron s počasnim korakom in sklonjeno glavo.

„Tako skromna je moja gospa in ljubka,“ je zašepetal, tresoč se skoro občudovanja in svete bojazni prijatelj Guida Cavalcantija.

Ta, starejši in hladnejši, je bil ravno tako ginjen in položivši svojo roko na prijateljevo ramo je žalostno ponavljal poslednje besede jednega njegovih sonetov. „Vzdihaj! kliče k duši neprestano“.

Nato pa je brzo zavil v sosedno ulico.

Duranto Alighieri je stal še vedno nem, oči pa je imel vprte za tem rajskim pojavom. Glej, tam konci ulice se je bleščala ona „creatura bella bianco vestita“ kakor žarna lilija med sivimi glavami venečega trstja. Kakor korakajoči plamen se je dvigala, in zdelo se je, da je vsa ta krasota pomladne narave, ves pogled na staro mesto, vsa svetloba in jasnost, ves vonj in lesk samo okvir, iz katerega izstopa ona smehljajoča, s to nežno rudečico v obličju, s to nežnostjo v globokem očesu, s tem usmiljenjem nebeške neskončne ljubezni. V tem so se oglasili vsi zvonovi bližnje cerkve in preplašena tolpa belih golobov je zletela kot oblak belih rož nad njeno glavo, ki je ravno izginjala v sivem portalu hiše, katere kamenje se je na videz treslo v zlatem vzduhu, ko je stopala preko njenega praga.

„Ecce Deus fortior me, qui veniens dominabitur mihi,“ je šepetal, kakor zamaknjen Dante Alighieri, stoječ neprestano na istem mestu, oči vpirajoč na konec ulice.

(Konec prihodnjic.)

Službe išče

spreten knjigovodja in korespondent, popolnoma zmožen slovenščine in nemščine ter deloma tudi laščine.

Več pove uredništvo „Slov. Lista“.

„Slovenski List“ se prodaja v Brusovi (Štefotovi) prodajalnici pred Škofijo in pri g. Podrekarju na sv. Jakoba trgu. Številka po 14 h.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje.

Zobozdravnik

med. univ. 33 (3)

dr. Rado Frlan,

Špitalske ulice št. 7. I. nad.

Špecialist za porcelanaste in zlate plombe, bivši gojenec kraljevega zobozdravniškega zavoda v Berlinu Dorotheenstrasse, naznanja slavnemu občinstvu, da si je nabavil vse priprave za brezčutno ruvanje zob z dušikovim oksidulom (Luftgas oder Lachgas) in da zvršuje od 8. avgusta dalje vse operacije v ustih z navedeno narkozo. Istotako se izdelujejo v njegovem ateljeju vse vrste zlatih kron, zlatih spon in zlatega zobovja, kakor tudi vsa druga zobozdravniška in zobotehnična dela.

Pozor! Mizarstvo ustanovil **IGNACIJ ROTTAR** mizar v srednji Vasi pri Goričah pošta Kranj. Izvršuje vsa dela točno po naročbi. **Pozor!** 28 (10)

Domača umetnost! Domača umetnost!
Podobarski in pozlatarski ateljej Andrej Rovšek
v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 22
v hiši gospé Wessner-jeve
se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih, strogo po umetnostnih načelih izgotovljenih lesenih oltarjev v raznih slogih, kipov in svetniških soh od kamena, marmorja, gipsa ali lesa itd.
10 (25) Priznalno pismo:
Blagorodni gospod! Altar presv. Trojice, katerega ste naredili za tukajšnjo župno cerkev, je pravi umotvor ter kaže, ne samo v celoti, temveč tudi v svojih posameznih delih lepo pravilnost, solidnost in trpežnost. Na opazovalca napravlja izvanredno prijeten utis in hvale svojega mojstra. V sled tega Vam izrekam svojo popolno zadovoljnost in zahvalo ter si stejem v dolžnost, da Vas svojim sobratom kar najtoplejše priporočam za podobno delo.
Z odličnim spoštovanjem Vam udani
Ajdovec, 20. okt. 1899. **Martin Poljak,** župnik